

Jaarverslag Steatefraksje 2020

Inhoud

03. Terugblik: Hetty Janssen
05. Bestuur
06. Natuur & Landbouw
07. Terugblik: Jan Walrecht
09. Financiën & Economie
10. Terugblik: Erik de Groot
12. Duurzaamheid & Milieu

13. Terugblik: Edou Hamstra
15. Verkeer & Vervoer
16. Terugblik: Anne Zijlstra
18. Cultuur & Leefbaarheid
19. Terugblik: Jaap Stalenburg
21. Sport & Recreatie
22. Contact

Hetty
Janssen

“Het politieke werk is er niet altijd leuker op geworden.”

Bijna het hele jaar 2020 heeft de fractie moeten functioneren onder Corona-omstandigheden. We kunnen stellen dat daardoor de digitale vaardigheden van de verschillende fractiegenoten toe zijn genomen, dat is een positief effect. Het blijkt dat digitaal vergaderen best wel aardig gaat en soms ook effectiever is.

Maar toch, het politieke werk is er niet altijd leuker op geworden. Naarmate het jaar vorderde kregen we steeds meer behoefte elkaar ook live te ontmoeten, elkaar in de ogen te kunnen kijken en diepgaander te discussiëren over de onderwerpen die langskwamen. Gelukkig kon dat ook in de periode vlak na de zomer. We hadden in september een nuttige gezamenlijke studiedag op de Dairy Campus waarop we het eerste politieke jaar van deze periode evalueerden en speerpunten voor het tweede jaar vaststelden.

Een ander belangrijk nadeel van de corona-periode voor ons politieke werk is dat we eigenlijk niet op werkbezoek kunnen met elkaar. Juist die werkbezoeken inspireren ons en geven ons belangrijke informatie uit de praktijk. Zelf ben ik wel op mijn eentje veel op bezoek geweest bij, met name, agrariërs. Boeren hebben niet veel vertrouwen meer in de overheid, en zeker ook niet in de PvdA. Daarom is het belangrijk veel energie te steken in contacten met boeren. Ik vond het heerlijk om rondgeleid te worden op de pleats,

ik werd steeds weer gegrepen door de onmacht van de agrarische ondernemers over de financiële klem waar ze in zitten door de enorme investeringen in verhouding tot het gezinsinkomen.

Binnen mijn eigen portefeuilles waren het afgelopen jaar de veenweideproblematiek en de bestuurlijke vernieuwing belangrijke onderwerpen.

De PvdA heeft zich samen met de gedeputeerde sterk gemaakt voor een Veenweideprogramma wat een goed antwoord geeft op de CO2-uitstoot door het oxiderende veen, de bodemdaling, de klimaatadaptatie en de teloorgang van de biodiversiteit en weidevogelstand. In 2021 moeten hierover de definitieve besluiten genomen worden. We trekken daarbij samen op met de groene fracties uit Provinciale Staten, het Wetterskip en de groene organisaties in de provincie.

Bij de bestuurlijke vernieuwing zoeken we naar digitale mogelijkheden om burgers meer te betrekken bij de ontwikkeling van het provinciale beleid en willen we actief aansluiten bij initiatieven uit de bevolking, zoals energiecoöperaties.

Bestuur

De vlag hangt uit!

Want eindelijk zijn we regenboogprovincie! In 2016 deden we ook mee aan een poging, maar toen werd de motie na een fel debat verworpen. Toen waren we een van de eersten, maar in 2020 was Fryslân als enige provincie nog niet aangesloten bij dit initiatief. Tot 27 mei. Toen werd er een motie van PvdA, D66, GrienLinks, SP en PvdD aangenomen met een ruime meerderheid. Concreet steunt de provincie daarmee nu zichtbaar de LHBTI-gemeenschap met regenboogbeleid, onder andere door de regenboogvlag te hijsen op Coming Out Day en Paarse Vrijdag. Dat is nodig, want nog steeds ervaren onze inwoners met een LHBTI-achtergrond vormen van discriminatie, geweld, pesterijen of andere nare bejegeningen. En met ernstige gevolgen, van uitsluiting tot zelfdoding, of pogingen daartoe. Onacceptabel, vindt de PvdA, en gelukkig velen met ons.

Neem vluchtelingenkinderen op in Nederland en Fryslân.

PvdA, GrienLinks, PvdD, D66, en SP willen graag dat Nederland gehoor geeft aan de coalition of the willing en 500 alleenstaande vluchtelingenkinderen opneemt en dat Fryslân daarnaast het Rijk een aanbod doet om een aantal van deze kinderen een veilige plaats te bieden in onze provincie. Zij dienden daarom een motie in die het kabinet en de regionale Regietafel Migratie daartoe oproept. De

oproep door de Statenfracties wordt gedaan in navolging van de 'Friese Coalition of the Willing', een manifest dat is ondertekend door 142 Friese politici die achter een veilige plek voor deze vluchtelingenkinderen in Fryslân staan. Deze motie haalde het helaas niet.

Zelfde stagevergoeding voor alle studenten

Tot voor kort kregen mbo-studenten die stage lopen bij de provincie Fryslân een andere stagevergoeding dan hbo- en universiteitsstudenten. Jan Walrecht: "Studenten van het mbo kregen €300,- per maand en studenten van het hbo en de universiteit €450,-. Dat verschil is vreemd, want het gaat hier om een vergoeding en niet om salaris. En mbo-studenten maken geen lagere kosten tijdens hun stage." Walrecht diende met succes een motie in. Daarmee is de stagevergoeding voor alle stagiairs bij de provincie per 1 januari 2021 gelijk getrokken.

Betrek de ideeën van jongeren bij aanpak coronacrisis

Jongeren hebben het zwaar tijdens de coronacrisis. Ze worden te weinig gehoord bij de aanpak van de problemen en het zoeken naar oplossingen. Daarom dienden we in juni met succes een motie in om jongeren hier actief bij te betrekken. In november deden verschillende jongeren mee met het provinciale Jeugddebate over de coronacrisis. Ze kwamen met interessante ideeën, zoals met scholen

en het bedrijfsleven aan tafel gaan om op creatieve wijze te kijken naar voldoende stageplaatsen. We hebben Gedeputeerde Staten verzocht deze ideeën te betrekken bij de verdere activiteiten van de provincie om de gevolgen van de coronacrisis te beperken en te kijken of het zinvol is ze verder uit te werken.

20 participatiebanen

De provincie Fryslân heeft het doel om 20 participatiebanen in de eigen organisatie te realiseren. Uit de eerste berap dit jaar bleek dat dit doel waarschijnlijk niet gehaald gaat worden. Maar wij vinden het belangrijk dat de provincie een afspiegeling vormt van de samenleving. De provincie heeft daarom een voorbeeldfunctie ten aanzien van het invullen van participatiebanen. Daarom heeft Jan Walrecht een motie ingediend dat alles in het werk gesteld moet worden om de doelstelling van minimaal 20 participatiebanen te realiseren. De motie werd bijna unaniem aangenomen.

Jan Walrecht en Erik de Groot zijn onze nieuwe Statenleden

Marijke Roskam nam 21 januari afscheid van de Statenfractie, Lilianne van den Broek op 26 februari. Jan Walrecht uit Oudehaske en Erik de Groot uit Beetsterzwaag volgden hen op. Teun de Jong van West-Terschelling is ons nieuwe commissielid.

Natuur & Landbouw

Perspectief voor het veenweidegebied

Het initiatiefvoorstel dat de PvdA samen met vijf andere partijen in mei 2018 heeft ingediend was één van de onderdelen van de in januari besproken Maatschappelijke Kosten/ Batenanalyse (MKBA) veenweide. De uitkomsten van de MKBA worden betrokken bij het veenweideprogramma 2021-2030. De PvdA kon zich vinden in het voorstel om in het veenweideprogramma een combinatie te zoeken tussen het landbouwvoorstel en het initiatiefvoorstel. Tijdens het debat sprak de PvdA uit dat bij de verdere uitwerking het herstel van biodiversiteit en behoud van het veenweidelandschap voorop blijven staan.

Grondbeleid

Onze provincie heeft de verplichting om in 2027 te voldoen aan een tweetal natuuropgave: de Kaderrichtlijn Water en het realiseren van Natura 2000 gebieden. Daar willen we ons aan vasthouden. De grondbank kan daarbij helpen. Omdat we gebiedsonteigening als als allerlaatste redmiddel willen kunnen inzetten voor het behalen van deze natuuropgaven, vroegen wij het college om de vinger aan de pols te houden bij de voortgang van de gebiedsprocessen.

Red de Grutto

In september behandelde Provinciale Staten de startnotities Herstelplan Biodiversiteit en Beheer en Schadebestrijding.

We zien het verdwijnen van biodiversiteit in Fryslân aan hoe ongekend slecht het gaat met de weidevogel. Omdat de PvdA niet wil dat er nog een broedseizoen verloren gaat, deed Janssen een voorstel om in zoveel mogelijk weidevogelkerngebieden te starten met een pilot. In deze pilot wordt gewerkt aan agrarisch beheer en vernatting. Daarnaast is predatorenbeheer in de kerngebieden tijdelijk mogelijk om de balans tussen soorten weer te herstellen.

Aanpak ottersterfte

Het aantal otters dat jaarlijks sterft in het verkeer neemt niet af. Begin december waren er in Fryslân 63 otters om het leven gekomen door het verkeer. De PvdA stelde samen met D66 en PvdD schriftelijke vragen. Ze vroeg het college van Gedeputeerde Staten wat de provincie kan doen om dit probleem aan te pakken en welke maatregelen de provincie neemt om het voortbestaan van deze belangrijke diersoort te stimuleren.

Verduurzaming van het Europees landbouwbeleid

In oktober is op Europees niveau een akkoord bereikt over het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Het akkoord is een stuk minder groen dan we als PvdA hadden gehoopt. We zijn bezorgd over de betekenis van dit akkoord voor de Friese landbouwambities. Hetty Janssen stelde daarom schriftelijke vragen over de impact van het akkoord voor

Fryslân en de mogelijkheden die het akkoord met zich meebrengt.

Landbouwagenda

In november bespraken we de startnotitie Landbouwagenda. Hetty Janssen benadrukte dat we het Europese landbouwbeleid zo moeten invullen dat wij ook in Fryslân onze ambities voor een duurzame landbouw kunnen waarmaken. Ze vroeg om ook om nieuwe verdienmodellen voor boeren mee te nemen in de agenda. Daarnaast vroeg de PvdA om aandacht voor de voedseltransitie (gezond, lokaal, duurzaam), om zoveel aan te sluiten bij bestaande gebiedsprocessen en initiatieven en om vooraf duidelijke, concrete doelen te formuleren.

Water in de provincie

Water en Fryslân zijn sterk met elkaar verbonden. In oktober werd gesproken over de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de startnotitie Regionaal Waterprogramma. We riepen het college extra in te zetten op het halen van de ambities uit de KRW. Daarnaast hebben we het college opgeroepen om maatregelen te nemen om het grondwater beter te beschermen tegen bestrijdingsmiddelen en medicijnresten en plannen te maken om de natuur in droge periodes te beschermen.

**Jan
Walrecht**

“Zoiets heb ik nog nooit meegemaakt.”

De uitbraak van het Coronavirus leidde in ons land tot een intelligente lockdown met veel beperkende maatregelen. Mijn beide zoons vroegen me of ik, inmiddels de 70 gepasseerd, zoiets al eerder had meegemaakt in mijn leven. Nog niet eens goed beseffend wat dit voor impact zou hebben, moest ik al ontkennend antwoorden. De autoloze zondagen van midden jaren zeventig, toen er te kort was aan benzine, vallen erbij in het niet. Evenzo de dreigingen van de koude oorlog, met als één van de dieptepunten de Cubacrisis van de beginjaren zestig.

Zo schreef ik halverwege maart, nog geen twee maanden Statenlid. Eind februari heb ik nog mijn maidenspeech kunnen houden, naar aanleiding van de opbrengsten van het windpark Fryslân. In die eerste vergadering behandelde ik ook de begroting van de NOM (Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij). Dus de kop was er gelukkig wel af, toen de eerste lockdown begon.

De boven aangehaalde tekst was ook de start van een notitie over een nieuwe economie voor na de crisis. Voor velen was de Corona namelijk een extra aanleiding om na te denken over hoe het verder moet met de maatschappij en economie. Een aandacht die er toch al was vanuit een besef dat klimatologische ontwikkelingen en achteruit hollende biodiversiteit tot flinke aanpassingen nopen.

Die notitie over economie kwam goed van pas voor de behandeling van de startnotitie economie in juli en vervolgens de beleidsbrief economie in januari 2021. De notitie was ook input voor twee digitale ‘Oer de Hage’-bijeenkomsten die we over economie in het najaar organiseerden met leden van de PvdA. De resultaten van de ‘Oer de Hage’-bijeenkomsten kon ik weer gebruiken voor mijn bijdrage in de Provinciale Staten.

Behalve met de economie heb ik mij in mijn eerste jaar als Statenlid ook beziggehouden met de financiële stukken van de provincie, zoals de begroting, de rekening en de voortgangsrapportages. Het voordeel hiervan is dat je je ook af en toe bezig kunt houden met onderwerpen die anders buiten je eigen portefeuille vallen. Zo heb ik de waterproblematiek uitdrukkelijk aan de orde kunnen stellen, zowel het teveel in natte perioden als het tekort in droge perioden. Evenzo is via een motie een gelijke behandeling van stagevergoedingen voor mbo en hbo bereikt. Bij de laatste begrotingsbehandeling heb ik de sociale schade aangekaart die ontstaat als gevolg van de langdurige Coronacrisis.

Het jaar overziende heb ik het voorbereiden van bijdragen in de Staten goed kunnen doen, misschien zelfs beter door de Coronacrisis, maar daar staat tegenover dat ik nagenoeg geen werkbezoeken heb meegemaakt, evenmin mijn collega's in andere provincies heb leren kennen (vooral Groningen en Drenthe), en ook fysiek niet mensen van de NOM en het Samenwerkingsverband Noord Nederland (SNN) heb ontmoet. Een behoorlijk gemis.

Financiën & Economie

TopDutch

De PvdA vroeg begin dit jaar om duidelijkheid over de stand van zaken van de TopDutch-campagne. Deze campagne, bedoeld om internationale bedrijven naar het Noorden te halen, stond er zorgwekkend voor. De PvdA wilde weten wat de campagne oplevert en wat er klopte over berichten van ruzie.

Opbrengst Windpark Fryslân ook naar duurzame initiatieven

Veel burgers voelen zich, net als de PvdA, actief betrokken bij de energietransitie. Particulieren of corporaties komen met initiatieven om hun wijk, dorp of stad een stukje groener en duurzamer te maken. Wij zijn dan ook blij dat een deel van de opbrengsten van Windpark Fryslân naar fondsen voor duurzame initiatieven vanuit de samenleving gaan. Het is dan wel belangrijk dat deze initiatieven de fondsen weten te vinden. Daarom wordt er op ons verzoek een communicatieplan gemaakt. Daarnaast willen we dat gemeten kan worden wat het effect is van de bestedingen met de opbrengsten uit het windpark op de biodiversiteit.

Circulaire economie

We willen in Fryslân toe naar een circulaire economie. Dat is volgens Jan Walrecht niet alleen het in de keten houden van grondstoffen, maar ook positief bijdragen aan natuur

en milieu. Het is voor ons een prioriteit en daarom moeten we zeker zijn dat er concrete resultaten behaald worden. Daarom diende Walrecht tijdens de bespreking van de Startnotitie Economie een motie in om in de aankomende beleidsbrief verder uit te werken dat bedrijven die gebruik willen maken van een provinciale financiële bijdrage planmatig werken aan circulaire economie. In de motie staat ook dat de provincie afspraken gaat maken met alle economische sectoren zoals de bouw, toerisme, gezondheid en het MKB over de mate waarin zij in 2025 en 2030 circulair kunnen zijn. We verzochten GS ook bij de uitwerking de vereniging circulair Fryslân actief te betrekken. Walrecht's motie haalde een ruime meerderheid.

Herstelpakket Corona

Door de stikstof- en coronacrisis vragen steeds meer mensen zich af of de overheid niet weer een steviger rol moet pakken in de economie. Het is daarom goed dat er bij de bespreking van de kadernota voor de begroting ook vergaderd is over een steunpakket. In het herstelpakket is 5 miljoen beschikbaar gekomen voor het bedrijfsleven, maar vooral ook voor de dorpshuizen en sportverenigingen. Met dit pakket helpt de provincie bij om- en bijscholing en stimuleert innovaties ten behoeve van de nieuwe economie. Het actieplan cultuur biedt aanvullende support op de landelijke regeling. Maar hoewel dit plan de grotere

spelers helpt, dreigen kleine instellingen buiten deze steunmaatregel te vallen. Fractievoorzitter Hetty Janssen diende daarom een motie in om kleine instellingen die buiten de rijksregeling vallen een vangnet te bieden binnen de ruimte die het Provinciale Coronabeleid biedt. Daarnaast zetten we ons met de ChristenUnie in om jongeren actief te betrekken bij het herstel na de coronacrisis, met het CDA om in het bijzonder aandacht te besteden aan het geschikt maken van culturele activiteiten voor de nieuwe economie en met GrienLinks om snel met een plan te komen voor het terugdringen van de stikstofuitstoot.

Lagere energierekening zonder hogere lasten

De GreenDeal van onze Eurocommissaris Frans Timmermans biedt wat ons betreft enorme kansen voor Friezen die tegen hoge energielasten aanhikken, maar geen middelen hebben voor de verduurzaming van hun woning. Daar is nu geld voor uit Europa, en daar moet onze regio op inspringen. Want het renoveren en isoleren van woningen zorgt enerzijds voor het halen van de klimaatdoelstellingen en anderzijds voor een besparing op de energierekening. We willen in Fryslân voorop lopen in de verduurzamingsgolf en prioriteit geven aan de verduurzaming van sociale huurwoningen en openbare gebouwen. Jaap Stalenburg heeft een unaniem aangenomen motie ingediend om hiervoor geld vanuit Europa naar Fryslân te krijgen.

Erik
de Groot

“Ik heb veel geleerd. En nog meer respect ontwikkeld voor bestuurders en politici.”

26 februari 2020 was een bijzondere dag voor mij. Ik werd beëdigd als lid van de provinciale staten van Fryslân. Als lid van de PvdA-fractie. Alhoewel de aanleiding verdrietig was, het vertrek van Marijke Roskam en Lilianne van der Broek, was het een intense ervaring. Als import-Fries (45 jaar) en als laatbloeiër in de politiek de democratie mogen dienen, in het bijzonder van Fryslân, is toch zeer eervol.

Veel tijd om bij deze beleving stil te staan had ik niet. Aan de bak. Vooruit. En natuurlijk met steun en begeleiding uit de fractie, maar ook zelf uitvinden.

Ik werd ook benoemd tot penningmeester in het fractiebestuur. Maar mijn primaire taak was de portefeuille klimaat, duurzaamheid en milieu. Al vroeg kwamen energievraagstukken op mijn bord; de regionale energiestrategie, windmolens, windpark op zee en studie naar biogas. Maar ook werkbezoeken en het indienen van schriftelijke vragen en moties. Allemaal nieuwe ervaringen, waarbij het soms voelde alsof je stage liep.

Ter geruststelling werd mij gezegd dat de meesten wel een jaar nodig hebben om ingewerkt te raken. En dat blijkt in mijn geval ook te kloppen. Corona en daardoor het gedurende langere tijd niet fysiek bij elkaar kunnen komen voor vergaderingen en overleggen, heeft het inwerken niet

bespoedigd. Juist tijdens informele momenten leer je vaak een hoop. Ervaringen uitwisselen, en passant even wat vragen, bijeenkomsten meemaken en sfeer proeven.

Maar goed. We zijn een jaar verder. Ik heb veel geleerd. En nog meer respect ontwikkeld voor bestuurders en politici. Statenleden die 7 dagen, 24 uur per dag ‘aan staan’ terwijl de meesten er een baan en gezin naast hebben. Als fractie hebben wij een goed en collegiaal team, waar ik veel aan heb.

Vanuit deze positie hoop ik verder bij te dragen aan antwoorden op de energie- en duurzaamheidsvraagstukken in harmonie met landschap en natuur. En wil ik direct inspelen op milieuproblemen zoals geluidsoverlast en toepassing van bestrijdingsmiddelen in land- en tuinbouw. Zo is politiek voor mij niet een ver van hun bedshow, maar gericht op de praktijk, actie- en oplossingsgericht.

Duurzaamheid & Milieu

Sluit de zuidelijke zeevaartroute boven de Wadden af

De PvdA Fryslân vindt dat de zuidelijke scheepvaartroute boven de Waddeneilanden afgesloten moet worden. Wij verzochten Gedeputeerde Staten tweemaal om hierop aan te dringen bij het kabinet: toen er in februari weer containers van een schip afvielen en toen in juni onze zorg dat de Waddenzee onvoelde beschermd is tegen een nieuwe containerramp werd bevestigd door de Onderzoeksraad voor Veiligheid.

Winst Windpark Fryslân ook naar duurzame initiatieven

We zitten in een grote energietransitie naar een duurzame economie. Veel burgers voelen zich, net als wij, actief betrokken bij deze transitie. Wij willen dat zoveel mogelijk van hun initiatieven werkelijkheid worden. Daar is geld voor nodig. Wij zijn dan ook blij dat een deel van de opbrengsten van Windpark Fryslân naar fondsen voor duurzame initiatieven vanuit de samenleving gaan. We hebben tijdens de Statenvergadering ingebracht dat er aandacht moet zijn voor de communicatie over deze fondsen en dat de dat het effect van de bestedingen met de opbrengsten uit het windpark gemeten kan worden.

Kritisch over proces regioadvies transformatiestation

In mei betwijfelde de PvdA Fryslân of bewoners genoeg betrokken worden bij het regioadvies over de locatie voor

een nieuw transformatiestation. Voor Erik de Groot is draagvlak van de omgeving erg belangrijk en hij vond dat de omgeving en Provinciale Staten te laat waren geïnformeerd over het verzoek van de minister van EZK om een locatie aan te dragen.

Schokkende uitkomsten inspectie containerschepen

We zijn erg geschrokken van het bericht dat rederijen massaal de veiligheidsregels voor grote containerschepen overtreden. Bij maar liefst 36% van de gecontroleerde zeeschepen zijn de containers niet volgens de regels vastgezet. Jaap Stalenburg stelde vragen.

Regionale Energie Strategie (RES)

30 regio's hebben met een RES een bod uitgebracht om de CO2-uitstoot te verminderen. Het bod relatief eenvoudige Friese bod baarde woordvoerder Erik de Groot zorgen. De PvdA wil aan een brede mix van energieopwekking, om daarmee de stabiliteit van onze energievoorziening te vergroten. Wij hebben daarom een aangenomen voorstel ingediend om een onderzoek te laten doen naar de bijdrage die groen gas uit lokale monovergisters (m.u.v. industriële vergisters) kan hebben aan de RES.

Geen zout- of gasboringen

Dit jaar hebben wij ons opnieuw moeten uitspreken tegen

gas- en zoutwinning in het Waddengebied. We maakten ons zorgen over de totstandkoming van de Gebiedsagenda Wadden 2050, toen de Waddenvereniging uit het overleg van de Waddenautoriteit stapte. Hetty Janssen wilde weten waarom zij ontevreden waren en stelde schriftelijke vragen. Janssen wilde ook weten of in de concepten voor de Waddenagenda 2050 zoutwinning of gasboringen onder de Waddenzee worden toegestaan. De PvdA is ook absoluut tegen het openen van een boorlocatie in Ternaard. Toen de minister zijn plannen met ons deelden, is er vanuit Provinciale Staten een kritische reactie terug gestuurd. Want het ontbreekt aan recent onderzoek naar bodemdaling en aan inzicht in de effecten van gaswinning op het kwetsbare gebied.

Balans tussen Mienskip en Lânskip

De PvdA hecht waarde aan de balans tussen de initiatieven vanuit de Mienskip en ons mooie Lânskip. Maar wij willen dan wel een actieve rol van de prvoncie. Wij willen dat het plaatsen van een nieuwe molen in het kader van de saneringsregeling gemakkelijker wordt gemaakt voor dorpen. Naast het het opschalen van bestaande dorpsmolens, willen dat de provincie een actieve rol speelt bij het helpen vinden van verouderdere molens die gesaneerd kunnen worden. Ook willen wij dat dorpen mee kunnen participeren in een cluster van windmolens.

**Edou
Hamstra**

“Er valt nog veel te winnen, we gaan ervoor!”

Hoe kan je een goede volksvertegenwoordiger zijn in tijden van Corona? Deze vraag heb ik mijzelf het afgelopen jaar meermaals gesteld. Het Statenwerk bestaat veel uit digitaal vergaderen en de verbinding ontbreekt. Ik merk dat discussies harder worden en mensen verder van elkaar af komen te staan. Niet alleen binnen de provinciale politiek, maar overal zie je dit terugkomen. Tegenstellingen worden nog meer uitvergroot. Ik mis de gesprekken op straat of tijdens de lunchpauze, alles even relativeren. Tegelijkertijd is er geen tijd om stil te staan, want juist in deze periode moeten we zorgen dat de rekening eerlijk verdeeld wordt.

Deze periode kwam de nieuwe aanbesteding van het openbaar busvervoer aan bod. We slaagden er als fractie in om thema's als inclusiviteit en goed werkgeverschap op te nemen in de aanbesteding. Eindelijk gingen we de noodzakelijke extra stappen zetten om te zorgen voor een toegankelijk ov voor iedereen.

Toen kwam corona, de reizigers aantallen namen af. De gesprekken over stappen zetten naar goed werkgeverschap en inclusiviteit werden gesprekken over bezuinigingen en het schrappen in de dienstregeling. Dat deed wel even zeer... Met een amendement konden we de aangekondigde maatregelen om te bezuinigen beperken tot de periode van de coronacrisis en de herstelperiode daarna in plaats van

structurele bezuinigingen. Maar alsnog was dit een zware tegenvaller en totaal niet in lijn met de ambitie waarmee we deze periode begonnen. Het maakt mij wel strijdlustig en ik merk dit ook bij de collega's om mij heen. Samen moeten we zorgen voor een nog betere aanbesteding na deze crisis. We moeten niet alleen kijken naar hoe we reizigers in het openbaar vervoer kunnen behouden, maar ook naar nieuwe reizigers, op een duurzame en inclusieve manier. Er valt nog veel te winnen, we gaan ervoor!

Verkeer & Vervoer

Concessie ov is onacceptabel

In februari was de PvdA erg kritisch over het concept voor de aanbesteding van het openbaar vervoer. “Het is onacceptabel dat in het concept voor de aanbesteding openbaar vervoer dorpen een vorm van ov kwijtraken en dat er busritten in de ochtend kunnen verdwijnen door latere aankomsttijden”, reageerde Statenlid Edou Hamstra over de plannen van de provincie voordat de coronacrisis aanbrak. Nu bussen en treinen noodgedwongen minder rijden, blijven we als PvdA kritisch controleren op het tijdelijke karakter van de maatregelen. Als straks het oude normaal is teruggekeerd, willen we dat de reiziger weer optimaal gebruik kan maken van de bus en dat dorpen bereikbaar blijven met een sterke ov-verbinding.

Veerdienst Terschelling-Vlieland

De PvdA Fryslân vroeg begin dit jaar aan Gedeputeerde Staten om serieus te kijken naar de mogelijkheid van een veerdienst tussen Terschelling en Vlieland. Want een onderlinge veerdienst kan op vele terreinen belangrijk zijn voor de beide eilanden. Er kan bijvoorbeeld veel meer en structureler samengewerkt worden op het gebied van onderwijs, zorg en personeel. Personeelstekorten kunnen ook beter worden opgevangen, doordat medewerkers op beide eilanden kunnen wonen en werken.

Goed werkgeverschap

De bruggen en de sluis bij Kornwerderzand zijn toe aan vernieuwing. Bij eerdere provinciale infrastructuurprojecten moesten wij helaas concluderen dat er misstanden met arbeidsvoorwaarden en uitbetaling van werknemers hebben plaatsgevonden. Voor de PvdA is het belangrijk dat de werknemers die straks werken aan de sluis zeker zijn van goede arbeidsomstandigheden. Daarom regelde Edou Hamstra dat in de aanbestedingsdocumenten opgenomen wordt dat de op het werk van toepassing zijnde cao en goed werkgeverschap toegepast moet worden. Ook wil Hamstra dat, in samenwerking met vakbonden, bij de uitvoering zowel op papier als op locatie gecontroleerd zal worden of de juiste cao en goed werkgeverschap toegepast wordt. Zij kreeg dit toegezegd van de Gedeputeerde.

Veilig van A naar B

Tijdens de Provinciale Staten van oktober debatteerde Edou Hamstra over de Startnotitie Regionaal Mobiliteit Programma en de Stortnotitie Fyts. Van de 1502 fietsongelukken zijn 81% eenzijdig, dus de PvdA wil fietspaden veiliger maken door obstakels te verwijderen en ze beter te onderhouden. De PvdA zet zich in voor een bereikbaar ov, veilige fietspaden en aandacht voor wandelen. Om het ov voor iedereen toegankelijk te houden, vindt Hamstra het belangrijk dat mensen betrokken worden bij het nemen van besluiten. En

de PvdA wil dat de provincie wandelen stimuleert, om van Fryslân een bloeizone te maken.

Vervangend busvervoer moet beter

Reizigers tussen Buitenpost naar Leeuwarden moesten tijdens de werkzaamheden aan het spoor gebruik maken van bussen, die vervolgens stampvol zaten. De Statenfracties van de ChristenUnie, FNP en de PvdA kregen hierover meerdere klachten en stelden schriftelijke vragen. “Mensen willen niet instappen in een volle bus. Het is mooi dat er vervangend vervoer is geregeld maar reizigers moeten zich wel veilig en comfortabel voelen in de bus.” De partijen vinden dat er beter vervangend vervoer geregeld moet worden.

Zorgen om automatische brugbediening in Warten

In Warten was veel onrust over de bediening van de brug in de historische kern van het dorp. Voor het realiseren van de brugbediening op afstand zijn namelijk ingrijpende aanpassingen midden in de historische dorpskern nodig. Zo moeten hoge masten, camera's en geluidsapparatuur worden geplaatst en er moeten aanlegsteigers verdwijnen. Daarom wilden de PvdA en D66 weten of de overstap naar een automatische brugbediening wel de moeite waard is en of het wel zorgt van een besparing van de kosten.

It lân it lân

**Anne
Zijlstra**

Ik dream dy yn str

Blinkend leechlân

Winkend reid dat

Yn glinsterringen

“Wij pleiten voor een jonge makersregeling, waarbij aandacht is voor het ontwikkelen van het cultureel ondernemerschap.”

Cultuur

Begin dit jaar hebben wij in de Staten de cultuurnota Nij Poadium vastgesteld. Samen met de coalitie partijen hebben wij met een aantal moties de nota nog bijgesteld. Waaronder een motie die aandacht vraagt voor de amateurkunsten en een motie waarin wij pleiten voor een jonge makersregeling, waarbij naast productie ook aandacht is voor het ontwikkelen van het cultureel ondernemerschap.

De nieuwe cultuurnota kent ook een vierjarige subsidieregeling voor de Friese kunsten. Deze regeling wil de mogelijkheid bieden aan nieuwe en bestaande organisaties om in aanmerking te komen voor een vierjarige subsidie. Een regeling waarbij de beoordeling en toekenningen geadviseerd werden door een onafhankelijke commissie.

De toekenningen in juni van 2020 hebben voor vooral de bestaande organisaties die geen of minder subsidie ontvingen, veel stof doen opwaaien. Reden voor ons om een “herstel” motie mede in te dienen. Deze motie heeft in december een aantal aanpassingen tot stand gebracht. Voor de musea loopt er nog een onderzoek in 2021 en zal in het najaar van datzelfde jaar een door de PvdA gevraagde evaluatie van de regeling plaatsvinden.

Zonnelader

In de verordening Romte Fryslan zijn dit jaar een aanpassing opgenomen voor het plaatsen van zonnepanelen. De kern van dit voorstel is dat, voordat er zonneparken geplaatst worden op landbouw grond er eerst gekeken wordt naar alternatieven o.a. op daken, koppelkansen worden benut en in samenspraak met betrokkenen.

Omgevingsvisie

In de omgevingsvisie staan de provinciale ambities, opgaven, doelen en werkwijzen voor de komende jaren. Een vitaal, veerkrachtig, karakteristiek en gezond Fryslan, dat is de hoofdambitie voor de Fries leefomgeving. De concept omgevingsvisie was in 2019 al uitvoering besproken en in 2020 is deze visie definitief vastgesteld. Er zullen in de toekomst nog vele uitvoeringsprogramma's aan de orde komen om de omgevingsvisie als dynamisch document concreter aan te vullen en uiteindelijk zal er ook nog een omgevingsverordening vast vastgesteld worden.

Cultuur & Leefbaarheid

Support de amateurkunst

De PvdA wil dat de amateurkunst kan rekenen op de plek en support die het verdient. Daarom deed Statenlid Anne Zijlstra tijdens de bespreking van de cultuurnota 'Nij Podium' in januari een voorstel om ervoor te zorgen dat het voorzieningenniveau voor deze clubs hetzelfde blijft. Hij kreeg steun van een meerderheid. De PvdA Fryslân wil daarnaast dat semi-professionele gezelschappen en kleine vrijwilligersmusea – net als de amateurkunst – door ambtenaren worden meegenomen in de kansen en kaders van de nota. Daarnaast willen we meer aandacht voor jonge makers en willen we weten of er -wanneer het weer kan- geld beschikbaar is voor grote publiekstrekkers omdat deze goed zijn voor de Friese economie.

Geen vertraging in LF2028

PvdA Fryslân vindt het belangrijk dat de erfenis van LF2018 niet verloren gaat. Statenlid Anne Zijlstra stelde daarom vragen aan Gedeputeerde Staten toen Lieuwe Krol zijn opdracht als kwartiermaker voor LF2028 teruggaf. LF2028 biedt kansen voor de lokale en regionale economie, jonge cultuurmakers en bezoekers van culturele activiteiten in Fryslân en daarom wil de PvdA zo min mogelijk vertraging.

'Snelloket' voor actuele kunstprojecten

PvdA Fryslân vindt het belangrijk dat de culturele sector

kan inspelen op de veranderende samenleving. Wij wilden daarom graag weten of Friese kunstenaars met kunstprojecten die inhoudelijk reageren op of een direct gevolg zijn van de coronacrisis, door de provincie kunnen worden gesteund, bijvoorbeeld door gebruik te maken van het lepen Mienskipfûns.

Meer rijkssubsidie voor Friese cultuurinstellingen

In juni kwam het advies van de Raad voor Cultuur over de toekenning van rijkssubsidies aan culturele instellingen. Wat Anne Zijlstra betreft, komt Fryslân er in het advies bekaaid vanaf. Maar drie Friese culturele instellingen is een subsidie toegekend, waarvan twee nog voorwaardelijk. De gedeputeerde gaf aan te gaan lobbyen voor meer geld, Zijlstra wilde weten hoe deze lobby eruit kwam te zien.

Financiële steun voor kleine theaters

Door de Coronamaatregelen kunnen kleine theaters geen positieve bedrijfsresultaten meer behalen. Zij vallen buiten de landelijke regelingen en dreigen failliet te gaan. "Dat moet voorkomen worden. Cultuur moet overal in Fryslân te vinden blijven", reageerde Anne Zijlstra. Hij stelde daarom schriftelijke vragen aan Gedeputeerde Staten. Zijlstra wilde weten wat de gesprekken tussen de gedeputeerde en de kleine theaters hebben opgeleverd.

Beperk sociale schade door stimuleren vrijwilligerswerk

"Ik zie graag dat mensen bezig blijven, dat ze niet in een sociaal isolement raken". Daarom vindt Jan Walrecht vrijwilligerswerk zo belangrijk: het kan de sociale schade door de coronamaatregelen herstellen. Het voorkomt dat mensen het contact met de buitenwereld verliezen en in een isolement raken. Walrecht wil daarom dat de provincie initiatieven vanuit de Mienskip blijft stimuleren met het tweede coronaherstelpakket. Tijdens de Provinciale Staten over de begroting diende Walrecht een motie in, die met een ruime meerderheid werd aangenomen.

PvdA wil snelle hulp voor dorps- en buurthuizen

Dorps- en buurthuizen zijn essentieel voor de Friese mienskip. Het 'sociale goud' is dé plek waar mensen elkaar ontmoeten. Daarom maakte de PvdA zich zorgen, toen Doarpswurk de noodklok luidde over de financiële situatie van dorps- en buurthuizen door de coronacrisis. Woordvoerder Anne Zijlstra stelde tijdens de Provinciale Staten van december mondelinge vragen over de financiële situatie van dorps- en buurthuizen. De brief over het tweede herstelpakket duurde langer dan wij hadden verwacht en Zijlstra wilde de maatregelen zo snel mogelijk in laten gaan om te voorkomen dat er dorps- en buurthuizen omvallen.

**Jaap
Stalenburg**

“De nota’s en beleidsstukken ondergeschikt maken aan het opstropen van de mouwen om er voor de Friezen te zijn.”

Het Corona-jaar 2020 heeft mij in ieder geval geleerd dat je als PvdA-Statelid juist in crisistijd het verschil kunt maken, samen met bevriende partijen. Accepteren dat zich een crisis voltrekt die vraagt om een politiek antwoord. Zo concreet mogelijk de problemen aanpakken. De nota’s en beleidsstukken even ondergeschikt maken aan het opstropen van de mouwen om er voor de Friezen te zijn.

Meteen na het uitbreken van de Corona-pandemie en de eerste persconferentie van premier Rutte debatteerden we over wat hier in het provinciehuis de gastvrijheidseconomie heet; het toekomstig beleid voor recreatie en toerisme. Op het moment dat Nederland en de buurlanden het dringende advies kregen vooral thuis te blijven, dreigde een rampscenario voor campings, horeca, jachthavens, bungalowparken en alles wat in Friesland steeds meer het ‘jaar rond’ een belangrijke economische factor is. Ik besloot tot overleg met partijen als VVD en D66 en we dienden een motie in met een crisis-actieplan om de gevolgen van de Corona-crisis zoveel mogelijk te verzachten voor een van de belangrijkste werkgevers in de provincie.

Met alleen de stemmen van GroenLinks, Forum voor Democratie en PVV tegen haalde de motie het en gedeputeerde Avine Fokkens gebruikte deze motie om met de sector tot afspraken te komen. Ik vond het mooi om te

zien hoe mede door die aanpak de toeristische sector in de zomer een perfecte gastheer/vrouw bleek voor een massale invasie van toeristen uit Nederland, België en Duitsland. Banen bleken gered en ook wordt er doorgepakt; het Friese toerisme als belangrijke economische motor wordt verder ontwikkeld. Een project als Holwerd aan Zee kan de komende jaren een belangrijke economische motor worden voor Noordoost Friesland.

Corona is voor mij een rode draad geweest in alles waar ik mij in Provinciale Staten mee heb bemoeid. Door de inzet van de PvdA maakt onze eigen gedeputeerde Douwe Hoogland ook volop werk van de Bloeizone. Al tijdens de campagne hebben Marijke Roskamp en ik samen afgesproken om ons te committeren aan de keiharde belofte dat Fryslân in 2030 in de top 3 van gezondste en gelukkigste gebieden ter wereld zou moeten behoren en dat we hiervoor lokale initiatieven van de grond moeten laten komen en steunen. Zo vind ik het mooi om te zien hoe huisarts Jon Brouwers in Bakkeveen in plaats van medicijnen met patiënten beweegprogramma’s afsprekt en daar veel resultaten mee boekt. Net als de 75-jarige voormalige topsportcoach Tjalling van der Berg die in Heerenveen met zijn eco-coaches ouderen en statushouders fysiek in topconditie houdt.

Juist in Corona-tijd is bewegen cruciaal. Mensen komen Corona-kilo’s aan en komen psychisch in de problemen. Beweging is dan het perfecte medicijn. Namens de PvdA heb ik dit ingebracht en de verantwoordelijke Gedeputeerden Sander de Rouwe en onze eigen Douwe Hoogland hebben dit opgepakt in de Sportnota.

Het Corona-jaar heeft veel veranderd en op de kop gezet, maar als politicus mis je vooral de gesprekken op straat. De afstand was letterlijk te groot. Daar gaan we in de tweede helft van 2021 hard aan werken. Iedereen met zorgen of politieke vragen mag mij rechtstreeks mailen: j.stalenburg@fryslan.frl

Sport & Recreatie

Marketing 11Fountains blijft te onhelder

De PvdA vindt dat de marketing voor 11Fountains nog steeds niet helder geregeld is. Daarom heeft de PvdA schriftelijke in februari vragen gesteld aan Gedeputeerde Staten. Ze wil duidelijkheid over de status van de afspraken rondom onderhoud en marketing. “Wij vinden het ontzettend belangrijk dat de fontein de aandacht krijgen die ze verdienen”, reageerde Jaap Stalenburg.

Gastfrij Fryslân

In april sprak Provinciale Staten over de beleidsnota “Gastfrij Fryslân”. De PvdA sprak haar zorgen uit over de effecten van corona voor de Friese toerisme en recreatiesector. Woordvoerder Jaap Stalenburg riep de gedeputeerde op om de sector perspectief te bieden. Samen met de VVD namen we het initiatief voor een actieplan om de toerisme en recreatiesector te helpen. Het resultaat konden we allemaal zien: toeristen wisten Fryslân in de coronazomer massaal te vinden. Een onderdeel van het actieplan was dat ondernemers geholpen werden zich voor te bereiden op de 1,5 meter samenleving. Woordvoerder Stalenburg hield de vinger aan de pols en stelde schriftelijke vragen toen bleek dat ondernemers slechte toegang hadden tot de provinciale gelden. Hij riep de gedeputeerde op zo snel mogelijk met een oplossing te komen voor de sector.

Thialf nationaal topsportcentrum wintersport

In juni sprak Provinciale Staten over het herstelplan Thialf. Bij de behandeling van dit onderwerp pleitte woordvoerder Jaap Stalenburg ervoor te kijken hoe we uit de cirkel van steeds oplopende kosten voor de Friese burgers kunnen komen. Hij deed het verzoeken aan Gedeputeerde Staten om te kijken naar de mogelijkheid om in Thialf een nationaal topsportcentrum voor wintersport te realiseren. Met een financiële bijdrage van het Rijk zou een topsportcentrum Thialf de aanjager kunnen zijn van sportwetenschap en onderwijs, duurzame energieprojecten en innovaties in bewegen voor iedereen. “Met een goede balans tussen top- en breedtesport past het ook bij onze ambitie om van Fryslân een Blue Zone, een van de meest vitale gebieden van Europa te maken”, aldus Stalenburg.

Sport in Fryslân

Provinciale Staten sprak in september over de startnotitie sport. Bij de behandeling van de startnotitie pleite Jaap Stalenburg voor een Fries Sportakkoord. Tijdens het debat gaf Stalenburg aan dat een Fries Sportakkoord veel energie kan losmaken in onze provincie en een bijdragen kan leveren aan de vitaliteit van mensen en aan een goede sportinfrastructuur in Fryslân. Want sport is niet alleen het maken van de winnende goal of een boppeslach bij een belangrijke kaatswedstrijd, het is ook een sociaal middel

voor een gezond en gelukkiger leven. In deze coronacrisis blijkt dat onze gezondheid en saamhorigheid goud waard zijn. Samen met de VVD riepen we het college op om bij de uitwerking van de sportnota aandacht te hebben voor G-sport, zodat iedereen mee kan doen.

Bloeizone

In december presenteerde PvdA gedeputeerde Hoogland zijn plannen voor Bloeizone Fryslân. Het ontwikkelplan bloei zone Fryslân slaat nieuwe wegen om een gezonde leefstijl en gezond oud worden te bevorderen. Met Bloeizone Fryslân wordt gezocht naar zoveel mogelijk lokale gemeenschappen die werken aan de optimale mix van actief ontspannen, gezonde voeding, gezonde mobiliteit, toegankelijk groen, gezonde financiën en gezond wonen. Het is een concrete vertaling van positieve gezondheid. Woordvoerder Stalenburg reageerde positief op de plannen en kansen die Bloeizone met zich meebrengt. De bedoeling van Bloeizone Fryslân is om naast het formele zorgsysteem vanuit de mienskip een beweging aan te jagen die gezondheid en geluk bevordert en werkt aan een hechte sociale gemeenschap met een actief leef- en gezond eetpatroon. Uiteindelijk zullen de vele lokale initiatieven samen zorgen voor een groot effect op provinciaal en landelijk niveau.

Statenleden

HETTY JANSSEN
Fractievoorzitter

Woordvoerder landbouw,
natuur & water

T: 06 – 53 74 95 15
E: h.janssen@fryslan.frl

ANNE ZIJLSTRA
Statenlid

Woordvoerder cultuur, ruimte,
wonen & streekagenda's

T: 06 – 46 28 73 74
E: anne.zijlstra@fryslan.frl

TEUN DE JONG
Commissielid

T: 06 – 0625342193
E: t.d.dejong@fryslan.frl

EDOU HAMSTRA
Vicefractievoorzitter

Woordvoerder verkeer, vervoer,
sociaal beleid & gezondheid

T: 06 – 29 59 03 01
E: e.hamstra@fryslan.frl

JAN WALRECHT
Statenlid

Woordvoerder economie &
financiën

T: 06 – 14 51 60 26
E: j.walrecht@fryslan.frl

JAAP STALENBURG
Statenlid

Woordvoerder wadden,
onderwijs, sport, recreatie &
toerisme

T: 06 – 51 34 35 96
E: j.stalenburg@fryslan.frl

ERIK DE GROOT
Statenlid

Woordvoerder duurzaamheid,
milieu & klimaat

T: 06 – 57 73 58 21
E: e.v.c.degroot@fryslan.frl

DOUWE HOOGLAND

Natuur, biodiversiteit, water,
veenweide, milieu, sociaal beleid &
gezondheid

T: 06 – 20 53 31 78
E: d.hoogland@fryslan.frl

Gedeputeerde

Fractiebureau

PARTIJ VAN DE ARBEID
STEATEFRAKSJE FRYSLÂN

Tweebaksmarkt 52
8911 KZ Leeuwarden

T: 058 – 29 25 799
E: pvda@fryslan.frl

www.pvda.frl

twitter.com/pvdafryslan
facebook.com/pvdafryslan
[youtube.com/
pvdafryslanofficial](https://youtube.com/pvdafryslanofficial)
instagram.com/pvdafryslan

Colofon

Tekst en vormgeving: Partij van de Arbeid Fryslân.

Foto's: Partij van de Arbeid Fryslân

Vaker nieuws over de PvdA Steatefraksje ontvangen? Meld je dan aan voor onze nieuwsbrief op fryslan.pvda.nl/blijf-op-de-hoogte